

slednike. Prešeren je doslej vrhunec v razvoju našega pesništva in bo tako dolgo, dokler ne bo večji genij na podlagi našega narodnega razvoja razširil naši poeziji struge, obogatil je z novimi pravimi idejami in vлил v srce narodu novih močij.

Slovenec je Prešernu hvaležen, da ni v nobenem oziru zatajil njegovih svetinj, da ni podiral njegovih svojstev, marveč jih je razširjal in krepil; hvaležen mu je, da mu je ustvaril veličastno umetno poezijo in jo postavil na podlago krščanstva; hvaležen mu je, da mu je z vsem tem postavil jednega izmed temeljev, na katerem more obstati, braniti se tuje sile in uspešno hoditi po poti pravega napredka.

Ker morda niso vsem našim bravcem znani podatki iz Prešernovega življenja, omenjamo tukaj ob kratkem nekatere stvari.

Njegov rojstveni kraj je Vrba v brezniški župniji na Gorenjskem, kjer se je rodil dne 3. grudnia l. 1800. Rojstvena hiša je bila kmetiški dom, v kateri pa je bila znana omika, zakaj imela je tudi župnika Jakopa Prešerna za svojega podpornika, ki je pesnika zgodaj k sebi vzel in skrbel za njegovo vzgojo. V ljudsko šolo je hodil v Ribnici, v srednje v Ljubljani in pravoslovne nauke je dovršil na Dunaju, kjer je postal „jezični dohtar“ l. 1828. V l. 1829. do 1831. je bil praktikant pri c. kr. komorni prokuraturi brez plačila. Ko je l. 1832. napravil odvetniški izpit, je bil odvetniški koncipijent pri dr. Chrobatu v Ljubljani; l. 1847. je dobil samostojno advokaturu v Kranju. A tukaj mu je prestrigla bolezen nit življenja dne 8. svečana l. 1849.

Neprijatelji duhovnikov ob vsaki priliki ponavljajo govorico, da je kranjski dekan Dagarin

sežgal nekoliko Prešernove pesniške ostaline, in s to zabavljico udrihajo po slovenski duhovščini. Da bi bilo to resnično, in ne izmišljeno, ni še nihče dokazal. In ko bi tudi bilo, je treba reči, da mu je vsekako pesnik sam to naročil v poslednji bolezni. Pred vrati večnosti človek večinoma drugače sodi o svojih delih kakor v lahkoživi mladosti. Tudi pok. Levstik ni v poslednjih dnevih odobral vseh svojih pesmij. In ali ni Prešeren sam uničil mnogih svojih pesmij? (Glej Glaser, l. c. str. 149.)

Največ pesmij je Prešeren objavil v „Kranjski Čbelici“, ki je izhajala v l. 1830. (II. nat. 1834.), 1831., 1832., 1833. in 1848. „Krst pri Savici“ je izdal v posebni knjižici l. 1836. Zbrane svoje pesmi je izdal Prešeren l. 1847. v lepi obliki in v gajici: „Poezije Dóktorja Francéta Prešérna.“ Za geslo imajo na naslovni strani to-le kitico:

Sim dólgo úpal in se bál,
Slovó sim úpu, stráhu dál;
Sercé je prázno, sréčno ní,
Nazáj si úp in stráh želí.

V Ljubljani Natisnil Józef Bláznik. 1847. 8°. Str. 192. (Ta izdaja, ker je od Prešerna samega, bi morala biti vsekako temelj za one, ki pišejo o Prešernu ali ga navajajo v znanstvene namene.) — Ročno in pripravno izdajo Prešernovih poezij sta Slovencem oskrbela Jurčič in Stritar l. 1866. v 12° s tem le naslovom: „Pesmi Franceta Preširna, s pésnikovo podobo, z njegovim životopisom in estetično kritičnim uvodom.“ (Po sliki iz te izdaje smo tudi mi posneli prvo sličico v današnji številki.) Ta izdaja ni za znanstveno rabo, ker je „izpremenila Prešernov tekst“, kakor pravi Glaser, a je za uživanje poezije same jako dobra (ako izvzamemo nekatere stvari) in je res nekako „klasična“. Stritar ji je napisal jako pesniški, živahen in mičen uvod. — Napoveduje se nam nova, celó ilustrovana izdaja, katere se pa skoro bolj bojimo nego veselimo, ker nam utegne našega Prešerna „modernizirati“.

